ပန်းပေါက်ပွဲဝတ္ထုရှည်မှ နောက်ခံဝန်းကျင်ဖန်တီးမှု

ခယရီအောင်[၁]

စာတမ်းအကျဉ်း

ဤစာတမ်းသည် တငးရငးသာအခငးခငး ခစကြညရငးနးမ၊ နယစပဒေသဖဖြိုးတးတကမ၊ တငးရငးသားတ၏ ဘဝရပတညမတက ဖနတးခြယမနးထားသည လယတငးသားစောခစ၏ နောကခံဝနးကငဖန်တးပုံက သရှိစေလသောရညရွယ်ခကဖြင တငပြထားသောစာတမးဖြစပါသည။ လေလာမနယပယမာ စာပေနယပယမဖြစပါသည။ ဤစာတမးတင သြကာသဝနးကင ဖနတးပ၊ ကာလဒေသဝန်းကငဖနတးပ၊ လမဝနးကငဖနတးပ၊ စးပားရေးဝနးကငဖနတးပ၊ နငငရေး ဝနးကင ဖန်တးပအဖမားကဝနးကငငါးရပခွဲကာလေလာတငပြထားပါသည။ ဤစာတမးပါတငပြခက မားသညနယစပဒေသလငယ် လရွယ်တ၏ ဘဝသရပ၊ တငးရငးသား ချစကြညရငးနးမက ပမတးတကစေနသည စာရေးဆရာ လယတငးသားစောချစ၏ နောကခဝန်းကငက ခြေခြေမြစ်မြစ သရှိနငပြေး လေလာသငယသတအတက် အထောကအကပြုနငမညဖြစ်ပါသည။ ဤစာတမးသည် တငးရငးသားအခငးခငးခစကြညရငးနးမ၊ နယစပဒေသဖဖြိုးတးတကမ၊ တငးရငးသားတ၏ ဘဝ ရပတညမတကဖနတးခြယမနးထားသည လယတငးသားစောခစ၏ နောကခံဝနးကင ဖန်တးပုံက သရှိစေလသောရညရွယ်ခကဖြင တငပြထားသောစာတမးဖြစပါသည။ လေလာမ နယပယမာစာပေ နယပယမဖြစပါသည။ဤစာတမးတငသြကာသဝနးကင ဖနတးပ၊ ကာလဒေသ ဝန်းကငဖနတးပ၊ လမဝနးကငဖနတးပ၊ စးပားရေးဝနးကငဖနတးပ၊ နငငရေးဝနးကင ဖန်တးပအဖမားကဝနးကင ငါးရပခွဲကာလေလာတငပြထားပါသည။ ဤစာတမးပါတငပြခကမားသည နယစပဒေသ လငယ် လရွယ်တ၏ဘဝသရပ ၊တငးရငးသားချစကြညရငးနးမက ပမတးတကစေနသည စာရေးဆရာ လယတငးသားစောချစ၏နောကခဝန်းကငက ခြေခြေမြစ်မြစသရှိနငပြေး လေလာသငယသတ အတက် အထောကအကပြုနငမညဖြစ်ပါသည။

သောချကဝေါရများ ။ ။နောကခဝနးကင်၊ သြကာသလောကဝနးကင၊ ကာလဒေသ၊ နယစပ ဒေသ၊ ပနးပေါကခလေ။

နဒါနး

ဤစာတမ်းသည်လယ်တငးသားစောခစ၏ ပနးပေါကပွဲဝတရညမနောက်ခံဝနးကငဖနတးမ အတတပညာက ဖော်ထတတင်ပြထားသော စာတမးဖြစပါသည။ ဝတစာပေသညမြနမာနငငံ၌ နစ်ဆယရာစခေတဦးပငးမ စတင်ထန်းကားလာခသည။ ဝတစတင်ပေါ်ပေါကသည အခနမှစ၍ ယနေ့မျကမောကခေတ်အထိ လူထအကြားတွင် ထးဖောက်ဝငရောက်လာခသည။ ယနေ့ခေတ် မြနမာနငငံ၌ ထင်ရှားကျော်ကြားသောစာရေးဆရာမားထမတစ်ဦးအပါအဝငဖြစသော လယတွငး သားစောခစ၏ ပနးပေါကပွဝတကအလေလာခအဖြစ်ထားရပြီး နောက်ခံဝနးကငဖနတးမရှုထောငမ တငပြထားပါသည။ ထဝတတင်(၁၉၈၉–၁၉၉၂)ကာလအတငး လောကကိင၊ ခင်းရွှေဟော် နယစပ ဒေသဖွဖြုံးတးတကရေးကို ဆောငရကနေကြသောဝနထမးမားနင့် ကးကန တင်းရငးသား ယဉ်ကေးမတစ်ခုဖြစသောပနးပေါကပွအကြောငးတ ကနောကခပြကာဖော်ထတတငပြထားပါသည။ နောက်ခံဝနးကငအဖများက ဝနးကငငါးရပခွကာဖော်ထုတတင်ပြထားပါသည။

[၁] ဒေါကတာ၊ ခယရအောင။ တဖက်ပါမောက၊ မြနမာစာဌာန၊ လားရှးတကသလ။

၁။ စာရေးသူ၏အတ္ထုပ္ပတ္တိအကျဉ်း

လယ်တွင်းသားစောချစ်သည် ကျောက်ဆည်ခရိုင်၊ ဝန်းသရွာဇာတိဖြစ်၍၁၉၄၁ခုနှစ်၊ ဧပြီလ ၁၂ရက်၊ ၁၃၀၂–ခုနှစ်၊ တန်ခူးလပြည့်ကျော်(၂)ရက်နေ့တွင် ဖွားမြင်ခဲ့ပါသည်။ ဖခင်မှာ ဦးချစ်လင်ဖြစ်ပြီး၊ မိခင်မှာ ဒေါ်စောရင်ဖြစ်သည်။ မောင်နှမ(၈)ယောက်အနက် အကြီးဆုံးဖြစ်ပြီး အမည်အရင်းမှာ ဦးတင်လင်ဖြစ်သည်။ ၁၉၅၃–၁၉၅၇ခုနှစ်အထိ စဉ့်ကူးမြို့၊ အစိုးရအထက်တန်း ကျောင်းတွင် ပညာသင်ကြားခဲ့သည်။

၁၉၆၉ခုနှစ်မှ ၁၉၇၁ခုနှစ်အထိ ပသမကြီးမြို့နယ်၊ ကျောက်မီးရွာ၌အလယ်တန်းပြဆရာအဖြစ် တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့ပါသည်။ ၁၉၈၉ခုနှစ်တွင်မြန်မာနိုင်ငံစာပေနှင့်စာနယ်ဇင်းအဖွဲ့တွင်ဗဟိုအလုပ်အမှု ဆောင်အဖွဲ့ဝင်အဖြစ် တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့သည်။ ၁၉၉၈ခုနှစ်မှစ၍ ပြည်ထဲရေးဝန်ကြီးဌာန၊ အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးဦးစီးဌာန၌ လက်ထောက်ညွှန်ကြားရေးမှူးတာဝန်က ထမ်းဆောင်ခဲ့ပါသည်။ ၂၀၁၁ခုနှစ်တွင် တာဝန်မှငြိမ်းစားယူခဲ့ပါသည်။

၁၉၆၃ ခုနှစ်တွင် မြန်မာ့အလင်းသတင်းစာ သီတင်းကျွတ်လပြည့်နေ့အထူးထုတ်တွင် "လယ်တွင်းသား"ကလောင်အမည်ခံ၍ "နောင်တ" အမည်ရှိစာပေဖြင့်စာပေနယ်သို့ စတင်ဝင် ရောက်ခဲ့သည်။ လယ်တွင်းသားစောချစ်သည်သတင်းစာအပ်ပေါင်း၂၀၀ကျော်ကရေးသားခဲ့သည်။

၂။ ဇာတ်လမ်းအကျဉ်းနှင့် ရည်ရွယ်ချက်

ပန်းပေါက်ပွဲဝတ္ထုတွင်အဓိကဇာတ်ဆောင်ဖူကြည်၏ မိဘများမှာလီရှူး(၅)ရက် တစ်ပတ်စေး အပြန် အစိုးရတပ်များအားသတင်းပေးသည်ဟု စပ်စွတ်ကာဗ.က.ပတို့၏ သတ်ဖြတ်မကြောင် အသက်ဆုံးခဲ့ရသည်။ ဖူကြည်(၈)နှစ်သားအရွယ်မျှသာရှိသေးသည်။ ဖကြည်သည် ဗ.က.ပတို့ လက်မှလွတ်မြောက်ထွက်ပြေးကာလားရှိုးမြို့သို့ ရောက်လာခဲ့သည်။ ဦးစင်နွတ်ဆသူကမေးစားခပြီး ဝပ်ရှော့တွင်ထားသည်။ ဖူကြည်ရှစ်တန်းအောင်ကာ ထွန်စက်မောင်းသင်တန်းပို့ပေးသည်။

ဖကြည်မိမိမွေးရာဒေသသို့ပြန်လာကာ တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့သည်။ သူနာပြုဆရာမလေး များ ဖြစ်ကြသောနန်းခမ်းအိမ်၊ မန်မွန်၊ ခင်ထားရနှင့်ဖကြည်တို့တွေ့ဆုံ ရင်းနှီးခဲ့ကြသည်။ မန်မွန်သည် လောက်ကိုင်ဆေးရုံတွင် နှစ်နှစ်တာဝန်ထမ်းဆောင်ပြီး အစမဖြူဖြူရှိရာသီပေါ်သို့ ပြန်လည် ပြောင်းရွှေ့မည်ဖြစ်သည်။

လောက်ကိုင်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် ဘိန်းဖျက်ဆီးရေးကို (၁၀)ရက်တာ အတင်း လုပ်ဆောင်ရာသူနာပြုဝန်ထမ်းများ၊ ကျောင်းဆရာဆရာမများ၊ ထွန်စက်ဆရာ၊ ရုံးဝန်ထမ်းများ၊ ကျန်းမာရေးဝန်ထမ်းအပြင် ကိုးကန့်ဒေသရှိတိုင်းရင်းသား အားလုံးပါဝင်ခဲ့ကြသည်။ ဖူကြည်သည် မန်မွန်ကိုကိုးကန့်တိုင်းရင်းသားတို့၏ဓလေ့အတိုင်း ပန်းပေါက်ခွင့်တောင်းခဲ့သည်။ မန်မွန်သည် ဖူကြည်အပေါ်သံယောဇဉ်တွယ်မိသော်လည်း မမိခံစားချက်က ထိန်းချုပ်ကာနေခဲ့သည်။

ထီးတင်ပွဲတွင် ခင်းရွှေဟော်ဆေးရုံမှ ဒေါက်တာလွင်ဦးက မန်မွန်ကစာတစ်စောင်ပေးသည်။ မန်မွန်သည် စာကိုဖတ်ပြီးပြုံးပျော်နေမိသည်။ မန်မန်နှင့်ခင်ထားရလူစုကွဲကာ ညောင်ပင်အောက်၌ ထိုင်နေစဉ် ဖူကြည်ကတွေ့၍လှမ်းခေါ်ကာ ပန်းပေါက်ခွင့်ပေးခဲ့သည်။ အစ်မ၏အချစ်ရေး ဖြောင့်ဖြူး စေရန်မမိမှာလည်းချစ်သူရကြောင်း ဖင့်ပြောတော့မည်ဖြစ်ကြောင်း ပြောပြသည်။ မန်မွန်နှင့် ဖူကြည်တို့ချစ်သူနှစ်ဦးပျော်ရွှင်ကြည်နူးစွာတွေ့ဆုံကြပုံဖြင့်ဇာတ်လမ်းကိုအဆုံးသတ်ထားသည်။

လယ်တွင်းသားစောချစ်၏ "ပန်းပေါက်ပွဲ"ဝတ္ထုမှကာလဒေသနောက်ခံဝန်းကျင်အဖွဲ့က စာတမ်းပြုစု ခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာရှမ်းပြည်မြောက်ပိုင်း၏ သာယာလှပသော ရေမြေတောတောင်သဘာဝအလှ ရှုခင်းများ၏ သာယာလှပလွမ်းမောဖွယ်ကောင်းပုံကို သိရှိစေလို၍လည်းကောင်း၊ ထိုသဘာဝအလှများ

ရှိရာဒေသမှ တိုင်းရင်းသားအချင်းချင်း ချစ်ကြည်ရင်းနှီးစေလို၍လည်းကောင်း၊ နယ်စပ်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက် စေလို၍လည်းကောင်း၊ ကိုးကန့်တိုင်းရင်းသားယဉ်ကျေးမှုဓလေ့ထုံးစံတစ်ခုဖြစ်သော ပနးပေါက်ပွဲ ဓလေ့ကိုသရှိစေလို၍လညးကောငးရည်ရွယ်ရေးသားထားပါသည်။

၃။ပနးပေါကပဝတ္ထုရှည်မ နောကခဝနးကျငအဖဖနတးမှု

စာပေတစ်ရပဖြစတညလာမတင် နောက်ခံဝနးက|င၏ ြသဇာလွှမ်းမးမရရမြဖြစသည်။ ထသို့ ြသဇာလမးမးမတွင ရသစာပေလည်းပါဝငပေသည်။ လူသဘာဝပတဝနးကင်တင သဘာဝ ပတဝနးက|င၊ လမဝနးက|င၊ ခေတဝနးက|ငတို့နှင ကင်းကာ၍မရပေ။ ဒဋ္ဌမလောကက ထငဟပ် ရေးဖသောဝတ| တငလည်းဇာတဆောငတို့၏ဖြစရပများ၊ လပရားမှုမ|ားရှပေသည်။ ထလပရားမ များကကာလဒေသ နောက်ခံဝနးက|ငအဖနှငဆကစပ၍ သရပ်ဖော်ဖဆရပေမည်။ ဝတ|တင် ပါဝငသောနောက်ခံဝနးက|င အဖနှငပတသက၍မလခကမြနမာဝတ|အညနးတင –

> “ဝတ|နောကခံဟူရာ၌အခ|နနှငနေရာကစးစမးခေါ်ဝေါ်ခြင်းဖြစသည်။တစနည်း ဆရသော်ဝတ|၏နောကခသည်ခေတနှငပတဝနးက|ငဖြစသည်။ပတဝနးက|င တငထခေတကြသဇာသကရောကနေသောစနစလည်းအက|ုးဝင ပေသည်။ သ့ဖြငဝတ|၏ နောကခကားပသကြည်လငခြင်းသဘော ဝတ|ဇာတလမး ဆငရာ ခေတပတဝနးက|ငစနစနှငတစနည်းအားဖြငအခ|နနေရာ၊ ပသ ကြည်လငခြင်း၊ထနေရာဝနးက|ငဆငရာအငေ့အသကသဘောကထငရှား ခြင်းဖြငအကဲခတ်ရာ၏”[၁] ဟုဆထားသည်။

“ပနးပေါကပွ”ဝတ|၏ အခ|နကာလသည် ၁၉၈၉ မ ၁၉၉၂ခနှစ် အတငး နယစပဒေသမ|ား၌ ဗ.က.ပတ့ကြးစးခ|န်ကာလက နောကခထားပြီးလောကကင၊ ပါစငကျော် စသည်ကာလဒေသ နောက်ခံ ဝနးက|ငနေရာဒေသက ဝတ|ထတင်ထင်ရှားအောငဖော်ပြထားသည်။ လသားတ့က|လည် နေထငရာ လ့ပတဝနးကျင်တငြသကာသပတဝနးက|င၊ကာလဒေသဝနးက|င၊ လမဝနးက|င၊ စးပားရေးဝနးက|င၊ နငင်ရေးဝနးက|ငတ့ ရလာမြဖြစသည်။ ထ့ကြောငလလောကက ထငဟပ် ရေးဖသည့် ဝတ|မ|ားတင ပါဝငသောဇာတ်ဆောငများသည ခေတ၏နောက်ခံဝနးက|ငများနှင့် ရငဆငရမည်သာဖြစသည်။

၃၊၁။ ြသကာသနောကခဝနးကျင

ြသကာသဝနးက|င်အဖဆသည်မှာ ဝတ|ဇာတ်လမးဖြစပေါ်ရာနှင့် ဇာတဆောငတ့ ပါဝင လပ်ရှား ကြရာနေရာဒေသ၏ ရှုခင်းသဘာဝအဖွမ|ားနှင အခ|နကာလသဘာဝအလှရခင်းမ|ားက ဆိုလသည်။ လသားတ့သည်ရေမြေတောတောငသဘာဝအပေါ်၌ပင အခ|နကာလကလိုက၍ လပငနး အမ|ုးမ|ုးကလပကိုင်ကြသည်။ “ပနးပေါကပွ” ဝတ|တင်လည်း စာရေးသူကဇာတလမ်းနှင့် လကလေ|ာ ညထေ၍မည့်ြသကာသဝနးက|င်သဘာဝတို့က နောက်ခအဖြစဖနတး ရေးဖထားသည်။ ပနးပေါကပွ ဝတ|တငအဓကဇာတဆောငမွန်မွန်လပရားရာခ|င်းရွှေဟော်မြို့၏ သဘာဝရှုခင်းအလှက

> “နမတမခေ|ာင်းလေးက သစ္စာရှသောအဖော်မန်နှင တသည်။ စတော့ပြး ကတည်းကကားလမ်းဘေးမှမခမခွာလကပါသည်။ခေ|ာင်းကမ်းဘေးမစမးည|အပ် ဖနေကြသောသစပင်ကြးမ|ားကခေ|ာင်းပေါ်မအပမးနေကြသည်။ ကေ|ာကတးကေ|ာကခလေးမ|ားကတကခတစးဆငးနေသောစမးရေကလေးများက နေရောငအောကမငေရောငတဖွေးဖေး လကနေသည်”[၂]

[၁] မလခ၊ ၁၉၆၈၊ ၁၀။
[၂] စောချစ်လယတွင်းသား၊ ၂၀၀၄၊ ၂၂။

ဟူ၍အနုစိတ်ခြယ်မှုန်းပြထားသဖြင့်နမ့်တိမ်ချောင်းကိုသက်ရသကဲ့သို့မျက်စိထတွင်မြင်ယောင်လာစေသည့်ဩကာသဝန်းကျင်အဖွဲ့ဟုဆိုနိုင်ပါသည်။

၃၊၂။ ကာလဒေသနောက်ခံဝန်းကျင်အဖွဲ့

ဒဋ္ဌလောကနှင့်တအောင ရေးဖနငသောဝတ္ထုတွင် ကာလဒေသနောက်ခံအဖွဲ့များက စာဖတ်သူ၏ စိတ်အာရုံကိုဖမ်းစားနိုင်စေပါသည်။ ဇာတ်လမ်းဖြစ်ပေါ်ရာဒေသနှင့်အချိန်ကာလတို့က ထင်ယောင်မြင်ယောင်လာစေသည်။ စာရေးသူ၏နောက်ခံဝန်းကျင်အဖွဲ့ဖန်တီးမှုပြသည်နှင့်အမျှ ဝတ္ထုပါဖြစ်ရပ်များသည်လည်းအသင်ယုတ်ရလာပေသည်။

လတလပရေးရပြီးသော်လည်း နယ်စပ်ဒေသမငြိမ်းချမ်းခင် ဗ.က.ပသောင်းကျန်းသူများကြောင့် အပြစ်မဲ့ပြည်သူများဒုက္ခရောက်ခဲ့ကြပုံတို့ကိုမြင်တွေ့ခံစားရစေပါသည်။ ဇာတ်လမ်းအစနယ်စပ်ဒေသ၌ တင်းရင်းသားတို့၏ဘဝလုံခြုံမှုမရှိခြင်းကိုဖော်ပြရာ၌ဖကြာည၏ဖခင်ဦးပေါ်ကြူးနှင့်ဒေါ်နုနုအတို ရကစကစာသတ်ဖြတ်ခံရပုံကို–

"လာခဲ့စမ်း၊သတင်းပေးကောင်းတဲ့လင်မယား၊ဟင်း....သစ္စာဖောက်တွေ
တိတ်စမ်း....သစ္စာဖောက်လင်မယား၊ခင်ဗျားတို့သတင်းပေးလို့
ချင်းရွှေဟော်မှာရှိတဲ့ ကျုပ်တို့ကင်းစခန်းကိုလာတိုက်တာပေါ့၊

ကျုပ်တို့သုံးယောက်ကျသွားတယ်၊
အဲဒီအသက်ကခင်ဗျားတို့ပြန်ပေးရမယ် "[၁]

ဟူ၍ဖော်ပြထားသည်။

ဤနောက်ခံဝန်းကျင်အဖွဲ့သည်လည်းဒဋ္ဌမလောကတွင်အမှန်တကယ်ရှိနေသော အချိန်ကာလ ဖြစ်သဖြင့်ဖြစ်ပျက်ခဲ့သောအခြေအနေတို့ကိုမြင်ယောင်လာစေပါသည်။

ဖူကြာည ထန်စကမောင်ဝန်ထမ်းအဖြစ်တာဝန်ထမ်းဆောင်ရန် မမိဇာတမြေသို့ပြန်လာရာ ကမ်းလ မှချင်းရွှေဟော်သို့သွားသောလမ်းရှိသေသပ်ကောင်းမွန်သော တံတားများ၊ မဘများ လကထက သောင်းကျန်းသူများရှိစဉ်ကကြောက်ရွံခဲ့ရသော လမ်းများနှင့်ယခုလမ်းများက နှိုင်းယှဉ်ပြထားသည်။ ၁၀နှစ်တာကာလလွန်မြောက်ပြီး နယ်စပ်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် နိုင်ငံတော်က ချမှတ်အကောင်အထည်ဖော်လျက်ရှိသည်ကို တင်ပြထားရာဇာတလမ်းကပ၍ ခငမာစေသည့်ကာလ ဒေသ နောက်ခံဝန်းကျင် အဖွဲ့ဟုဆိုနိုင်ပါသည်။

ဖကြာညတို့ဒေသကို တစ်ချိန်ကအရပ်မည်းကြီးနှစ်ခုက ခေါင်းမထောင်နိုင်အောင်လမ်းမထား သည်။ ယခုအခါတွင်မူကျန်းမာရေးမှအစပြု၍ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်နေပြီဖြစ်ကြောင်းက စာရေးသူက တစ်ကယ့် အဖြစ်အပျက်ကိုအခြေခံကာကာလဒေသနောက်ခံဝန်းကျင်ကိုဖန်တီးပြထားသည်။

၃၊ ၃။ လမ်းနောက်ခံဝန်းကျင်အဖွဲ့

ခေတ်နှင့်စာပေသည်ဆက်စပ်လျက်ရှိပါသည်။ဝတ္ထုပါဇာတ်ဆောင်တို့သည် ခေတ်အသီးသီး လသား တို့၏ပုံရိပ်များဖြစ်သည်။ ဝတ္ထုရေးသူသည် မိမိပတ်ဝန်းကျင်ရှိလူစုရှိ လူ့အမှုအရာတို့က ဇာတ်ဆောင် များထဲ၌ထင်ဟပ်ရေးဖွဲ့လေ့ရှိသည်။ လယ်တင်းသာစောချစ်သည် မဖြစ်တည်ခဲ့သော ခေတ်အပေါ် အခြေတည်၍ထိုခေတ်လူမှုဝန်းကျင်ကတိုက်ရိုက်သော်လည်းကောင်း၊ ဇာတ်ဆောင်များ၏ ကိုယ်နှုတ်နှလုံး အမူအရာများမှလည်းကောင်းတင်ပြလေ့ရှိပါသည်။

---

[၁] စောချစ်၊ လယ်တင်းသား၊ ၂၀၀၄၊ ၉။

ပနးပေါကပွဝတတွင် ကးကန့်တိုင်းရင်းသားတိ၏ ပန်းပေါကသညယဉ်ကျေးမှုဓလေ ဝနးကင်နှင့်လမဝနးကင်အဖြစတေရသည။ ကးကန်တင်းရင်းသားတိသည်မညသည တင်းရင်းသား ကမဆ မမိနှစသက်သဘောကပါကပနးပေါကခွင့်တောင်းခသည်ကဖော်ပြထားသည။

ပနးပေါကရာတငယောကားလေးဖြစစေ၊ မန်းကလေးဖြစစေ၊ နှစ်သကသဘောကသူက ပနးပေါကရနခေါ်ဆနိုင်ကြောင်း ပနးပေါကသည်က ကးကန့်ဘာသာစကားအရ "တာပေါင်း"ဟု ခေါ်ကြောင်း"တာ"ဆသညမာ ပစပေါကခြင်း၊ "ပေါင်း"ဆိုသညမာအထပ်ဟခေါ်ကြောင်း ရှင်းလင်း ဖော်ပြထားပါသည။

"သးမေးအလုံးလေးကပနးလဖြစအောငလလပပလပထားတာ၊ခငဗျား
ကယပိုငလခငရင်တောခင်းရေဟောလောကကငစေးတ့မာလပပြး
ရောင်းတာလည်းရှိတတပါတယ'
'ဘယနေရာမာပေါကပေါကရသလား'
'ရပါတယ်၊ရွာအပြင်ကွက်လပ်တို့၊ သစ်ပင်ရိပ်ကောင်းကောင်းလိုပေါ့'"[၁]

ဟသောအပြောစကားဖြင်တင်ပြထားရာကးကနလမျုးတိ၏ လမှုနောက်ခံဝနးကင်ကို တေရ သည။ ပနးပေါကရာတငကေသားသက တစ်ဖကလလိုခင်သမပေးရသည။ ပနးပေါကခွင့်ရပြီး နောက်လည်း တောလည်ထကခွင့်ရသည်။ ပနးပေါကကသည့်သကနိုင်သညသ တောင်းသမက ပေးရသညဓလေက ဖော်ပြထားပါသည်။ ထိုအပြင်ကးကနတင်းရင်းသားလူမျိုးမာ်းက ဧည့်သည်က နလေတ်လေမရကြောင်း၊ ဧည့်သညကတစ်သက်လံးနေမညဆပါကလည်း ဝမ်းပနးတစ်သာ လကခ ကြောင်းဖော်ပြထားသည။ ခေတစနစနှင့်ညသော ဇာတ်ဆောငများကလည်ခသော လမနောက်ခ ဝနးကငက ပီပြင်စွာဖော်ပြထားနသည။

၃၊ ၄။ စးပွားရေးနောက်ခံဝနးကျင

ဝတတစ်ပုဒ၏ နောက်ခံဝနးကငအဖစးပွားရေးနောကခဝနးကင်လည်း ပါဝင်မြဖစသည။ စးပွားရေးနောက်ခံဝနးကငသည။ ခေတကာလအခြေအနေကအမပြု၍ပြောင်းလတတပါသည။

ပနးပေါကပွဝတသည် ၁၉၈၉–၁၉၉၂ခနှစ် အတင်းနိုင်ငံတော်ငြိမ်ဝပပြားမတည်ဆောကရေး အဖအပ်ချုပနေစဉကာလက နောက်ခပြုကာရေးဖသောဝတဖြစသဖြင နယစပဒေသရရှးသားသော တင်းရင်းသားတ ပင်ပနးဆင်းရစွာရုနးကန်ရှာဖေရသောစးပွားရေးဝနးကငက ဝတဇာတ်လမ်း အစတငဖော်ပြကာဗ.က.ပတ့ကြီးစးစဉအခါက နယမြေအေးခမ်းမမရှိသေးခင စန်စန့်စားစား ရောင်းဝယ် လပကိုင်ကြရသောသာမနလတနးစားတို့၏ လမအဆင်အတနး၊ ထိုခေတ်ကာလ ပြည်သူတ၏ စးပွားရေးအခြေအနေကနောက်ခံပြု၍ဇာတလမ်းကခတ်ဆကမမတငပြထားနသည။

ဗ.က.ပတကြးစးစဉကာလ၊ ရုးရုးသားသားလပ်ကင်စားသောက်နေထင်ရသောလူတနးစား တ့၏စးပွားရေးအခြေအနေက ဖော်ပြထားသည။ ယခငကဘနးစက်၊ ဘနးခကလပငနးဖြင စးပွားရာခကြပြီး နိုင်ငံတော်စမံကန်းဖြငဘနးအစားထးသးနမာ်းကို စးပွားဖြစဆောငရကကြရန လပဆောငပေးခသည။ ကးကန့်ဒေသဖြစသောခင်းရွှေဟော်လောကကင်၊ပါစငကျော်ဒေသများတင—

---

[၁] စောချစ၊ လယတင်းသား၊၂၀၀၄၊ ၁၀၆။

> “ဤထနစက်ထနယကနေသောမြေပြင်သည်မကြာမကဘနးစကခင်း ဖြစခသည်။ ထဘနးပငများကဖကဆးပြး အစားထးသးနစကပ့းရန်အတက် ထနယကနေခြင်းဖြစသည်။ဤပါစငကေ့ာဒေသမာပင ကေနစထောငငါးရာ ကြပင်များစကပ့းမည်။ အဆပပနးတနေရာတငမကြာမ ကြချိုချမ့ား ပေါ်ပေါကလာတောမည်”[၁]

ဟု၍ဖော်ပြထားသဖြင ယုတရသောစးပားရေးနောက်ခံဝနးကငအဖဟာဆိုနငပေသည်။

ကးကန ဒေသတင် အမန်တကယ်ဖြစပျကနေသောစးပားရေးဝနးကျင်က စာရေးသက မးမောငးထးပြခသည်။ ထပြင ယခငကဘိန်းခငးမ့ားစကပ့းခကြသည့် အခြေအနေမ နငံတော အစးရ၏ တပ်မတော်နှင့်ပြည်သရဲတပ်ဖွတ ပးပေါင်းကာဘိန်းခငးမ့ားမးရှု့ဖျကဆးပြး စးပားရေး လပငနးအဖြစ ဘနးအစားထးသးနမ့ားကစက်ပ့းစေကာ နယစပဒေသဖွ့ဖြုးတးတကစေရန စကပ့းရေးလုပ်ငနးကအခကေလပ်ကိုငလာကြသောစးပားရေးနောက်ခံအဖြစဖော်ပြထားသည်။

၃၊၅။ နငငရေးနောကခဝနးကျင

ဗခတတစ်ခေတ်ကို နောကခပြရေးဖသောဝတ့တတင ထဝတ့နောက်ခပြုရေးဖသော စးပားရေး၊ လမရေးတိ၏အခြေအနေသည်နိုင်ငံရေး အခြေအနေပေါ်မတည၍ ပြောငးလတတ် ကြသည်။ ဝတ့အမ့ုးအစားတွင်ထခေတ၏ နိုင်ငံရေးဝနးကငအခြေအနေမ့ား ပေါ်လငပီပြငမှသာ ဇာတလမ်းသည်ပ၍ ပပြငခိငမာလာမည်ဖြစသည်။

ဇာတလမ်းအစတင ရးရုးသားသားစေ့ရောငးကြသော ဖကြာည့တို့ငယစဥဘဝ ဖခင ဥးပေါ်ကျုးနင် မခငဒေါ်နနးအတနှစ်ဥးက ဗ.က.ပတမ့ားက အစးရတပ်ကသတင်းပေးသည်ဟ ဆကာ သေနတဖြငပစသတ်လိကကြသည်။ ဤအခြေအနေသည်နယမြေဒေသတင် အမနတကယ ဖြစပျကခဲသောအကြောငးအရာမ့ားကိုအခြေခ၍ရေးသားဖော်ပြထားနသည်။

> “အရေ့မြောကတငးတစခွင် ကမးလဟကကမးပါးတကပမှပစခတ်သမ့ား၊ ကူကတပနဆငးမ တကပများ၊ကးကန်ဒေသတကပွဲမ့ား၊ဝတောငတနးမ တကပွဲမ့ား”[၂]
>
> ‘သနတစဝိုကမတကကြပြန်ပြ၊ သပေါမအထွကတင် ကားက ပစခတ၍ ခရးသည်များသေကြပြ’[၃]

ဟူ၍တပ်မတော်နှင လက်နကကိုငတောလနကြသတို၏တက်ပအခြေအနေကိုလည်း နငံရေးဝနးကင အဖြစဇာတ်လမးအစတငသော ခပဖော့ဖော့ဖော်ပြထားပြီးပြောငးလတးတကခသော အခြေအနေကိုသာ အသားပေးဖော်ပြထားသည စာရေးသ၏နောက်ခံဝနးကငအဖွပပြငမှုရပေသည်။

ခြုငသးသပချက

လယတွငးသားစောချစ်၏“ပနးပေါက်ပွဲ”ဝတ္ထုသည်ရှမ်းပြည်မြောက်ပငးလားရး၊ လောက်ကင၊ ခ့င်းရွှေဟော်၊ ဟိုပန၊ကွမ်းလံအစရှိသောဒေသတ့ကု နောက်ခံပြုကာဖနတီးရေးသားထားသောဝတ္ထု တစ်ပုဒဖြစပါသည်။ ဝတ္ထုဇာတ်လမ်းနှငကိုက်ညီစွာခေတ်ဝနးကျငနှင့် နောကခကိုပပီပြငပြင တင်ပြ ထားနိုငသည်။ နငံတော်ငြမဝပပိပြားမှု တည်ဆောက်ရေးလကထက လပ်ဆောငမကိုအခြေခကာ

---

[၁] –ယင်း–၊ ၉၉။
[၂] စောချစ်၊လယ်တွင်းသား၊ ၂၀၀၄၊ ၁၂။
[၃] –ယင်း–၊ ၂၀၀၃။

ဝတ္ထု ဖနတီးမအတတ်ပညာနှင့်ပေါင်းစပထားသောကြောင့် နောက်ခံဝနးကျငဆိင်ရာအငေ့အသက်ကို ထင်ရှားအောင်ဖော်ပြနိုင်ခြင်းရှိသည်ဟုဆိုနိုင်ပါသည်။

ကိုးကန့်ဒေသ၏ရေမြေတောတောင်သဘာဝအလှအဖများ၊ ကာလဒေသနောက်ခံ၊လမှုရေး၊ စးပားရေး၊ နင်ငံရေးအခြေအနေတို့ကိုနောက်ခံပြုထားသဖြင နောက်ခံဝန်းကျငအဖွ ဖနတီးမ အားကောင်းသည်ကိုတွေ့ရသည်။

နဂုံး

လယတင်းသားစောခစ် ရေးသားသော "ပန်းပေါကပွ"ဝတမြ နောက်ခံဝန်းကငဖနတားမ စာတမ်းက စာပေလေလာမနယပယရထောငမ လေလာပြးတငပြထားခြင်း ဖြစပါသည်။ စာရေးသူသည် သ၏ဝတမြားက ဖနတးရေးသားရာတွင သဖြတသန်းကျင်လည်ခသော ခေတ်အခြေအနေ သတေကြုခဲ့သောလတန်းစားအသးသးတ၏ လမပတဝနးကင်မြားက နောက်ခံဝနးကင်အဖမြားနင် ဆကစပ၍ဝတဖနတးမအတတပညာဖြင ပေါင်းစပရေးသားထားခြင်း ဖြစပါသည်။

ကျမ်းကားစာရင်း

၁။ခင‌မင၊မောင၊(ဓနုဖြူ)။(၁၉၉၄)။စကားပြေသဘောတရားနှငစကားပြေအတတပညာ(တ)ကြမ်၊ရနကုနစာပေလောက။

၂။စောခစ်၊လယတင်းသား၊(၂၀၀၄)။ပန်းပေါကပွ၊ဒတယအကြမ၊ရနကုန၊ကွကောဝတရည်စာပေ။

၃။မလခ။(၁၉၆၁)။မြန်မာဝတအည်န်း၊ပထမအကြမ၊ရနကန်၊ပဂံစာအုပတက။

၄။မိုးမြေ၊မ။(၂၀၁၅)။ဝတ္ထုရည်သဘောတရားအတတပညာ၊ဒုတိယအကြိမ်၊ရနကန်၊ကကော်ဝတရည်စာပေ။

၅။ဝင်းမန်၊တက္ကသိုလ်။(၁၉၈၁)။မြန်မာဝတ္ထုရည်သမင်း၊ဝတ္ထုရည်စာတမ်း၊ရနကန်စာပေဗမာန၊စာအုပတက်။